

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XIX. De Pœnis, quibus admissa peccata in se vindicare debent,
qui deliquerunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

DISCURSUS XIX.

De Panis, quibus admissa peccata in se vindicare debent, qui deliquerunt.

Lex Poeta, clientum Bacchi non postremus, ex singulis anni tempestatibus peculiare liberalius potandi ritus mutabatur. Autumno aiebat bibendum ad latos vindemiae dies congruo honore celebrandos; hyeme ad singulos arandum; vere ad exhilarandos spiritus animales; aestate ad calorem naturae fovendum, contrarium tum calore labefactum. Neque aliter, si dicere volumus, quod res est, illi disserunt, quicunque voluptatum calici inhiant; nam & ipsi ex singulis hominum reatibus causas colligunt, quae ad generaliter vivendum provocent: ex paucitia quidem & Juventute, quia ad illam florentes & vegeti invitant: ex virili aetate, atque senectute, quia id exigui curarum moles, alias ante tempus opprellura. Atque ita, licet Spiritus Sanctus & fletui & risui tempus delinearit, *Tempus flendi & tempus videndi*: hanc ipsi partitione non contenti, totum risui, fletui nihil attribuunt. Sed valde hallucinantur isti. Vita huius tempus, est tempus luctus & poenitentiae: tempus vitae securae, tempus est gaudii & deliciarum: unde ad Poenitentiam agendam non singula tantum anni tempestates, sed aetates etiam

singulae impellere debent: magis videntes & floridae, ad peccata occupanda, matura, ad castiganda. Atque hoc est, ad quod vos hodie inducere animus est, si me attentis audietis: verum quia persuadere perpetuam connoxamque Poenitentiam res est, quam magis arduam atque difficilem aggredi non possim, necesse erit, ut scopum attingam, argumentis eam suadere potentissimis; erunt autem duo; necessitas, & exequendi facilitas. Attendite diligenter, & intelligetis me, quod iustum aequumque sit, postulare.

I.

II. Duplex hic Poenitentiae genus distinguere possumus, quod ad rem praesentem faciat: una interna est, quae in peccati detestatione consistit; externa altera, quae in actionibus poenitentibus, & ad Deo satisfaciendum aptis, posita est. De illa multis jam actum est, de altera igitur nunc agere constitui. Hanc autem necessariam esse pronuntio, sive Deum offensum, sive hominem offendentem consideremus. Erit, qui existimet, aliud me non affirmare; nisi, peragendum, quidquid Sacerdos, qui a noxis absolvit, iusserit. At ego non istud solum dico, sed addo, necessarium esse,

L1 2 ut

R.I
ms.

DL

ut præter id, quod facer Judex iustis, alias quoque actiones penales sponte, nostraque electione peragendas assumamus. Primum, ut dicebam, necessitatis hujus caput est Deus offensus, qui vult contracta nomina ad teruntium expungi, nosque planè satis-

S. Thom. facere. Si ita visum esset Deo, posset
2. 2. q. 67. ille sic culpa gratiam facere, ut nulla
ar. 4. ad etiam pœna luenda superesset, ut ne
2. & 3. p. mo ambigit: nam ipse nullius est ju-
q. 2. ad 3. ri obnoxius; per peccatum ipsi, non
alteri facta est injuria: *Tibi solum pecca-
vi*, ut inquit David: nam et si
Uicæ quoque Jus à Rege violatum
esset, quòd tamen peccatum hoc &
Proximum & Deum læsisset, non ideo
quidquam ampliùs novæ scditatis

S. Th. 1. & dignitatis ad odium in illud refun-
2. q. 73. debatur, quam si solus Deus esset af-
ar. 8. ad fectus injuriâ; cum sit luce meridia-
2. nâ clarius, solum Deum non esse quid
minus, quam sit Deus cum omnibus,
qualecumque molitus est, aut moliri
potuit, creaturis. Quòd cum ita sit,
posset, ut dixi, Deus sic condonare
offensum, ut aliud præterea, quo ju-
ri ad pœnam fieret satis, planè nihil
postularet ab offendente. Hac au-
tem ratione, totiusque juris, quod
competebat, cessione Potentiam quid-
dem ille suam ac Misericordiam, at
non perinde Sapientiam Justitiamque
manifestaret. Potentiam quidem of-
fenderet, rumpendo adamantina illa
peccati vincula, quæ vim virtutemque
creatam omnem elidunt, & soli di-
vino brachio cedunt. Offenderet
& Misericordiam omni miseriarum
quatuncunq; onere, quas Peccato-

ris conditio continet, hominem lib-
rando: sed non, ut dixi, ita recu-
rent Sapientia atque Justitia. Ergo
mò quidem non reluceret Sapientia,
quia non agnosceretur proportio illi
ad mirabilis culpam inter & pœnam,
quâ denuo restituitur ordo pulcherrimus,
quem homo peccando per-
verit; & videre culpam, cui se
non responderet pœna, tam esse de-
forme quid, atque dissentaneum casti-
ni Sapientia, ut ne Infernus quidem
sine suo aliquid deformitas contem-
ret, licet ibi fœda, & sine ordine sit
omnia: *Nullus ordo, sed sempiternus
horror inhabitat.* Unde Juris Civilis
axioma est. *Fere quibuscumque
modis obligamur, iisdem, in contrarium de-
actis, liberamur.* Solemus autem nos
peccando obligare verbis, cogitatio-
nibus, operibus; & ideo jure Deo
nobis exigit, ut nexis hocce solvamus
ope Penitentia, Confessione linguæ,
Contritione cordis, & Satisfactio-
ne operum; id quod non contingeret, si
Deus solo dolore cordis contentus
omni alio suo jure cederet.

III. Præterea arduitatem hanc,
quam opera penalia adjunctam ha-
bent, rectè desiderat Dei Sapientia,
ut sic minuatur peccatorum multitu-
do, quæ impunitate & venia oppor-
tunitate miram quantum excrevit.
*Facilitas venia incentivum præbet de-
linquendi.* Si nullius negotii res el-
set merces post naufragium undis ex-
trahere, enim verò ad earum projec-
tionem non tempestates tantum gra-
vissimæ & præsentanea pericula in-
pellerent, sed vel tantillum concita-
tam

P. SEGNER
Homo Christianus

cum mare mercatores ad mercium ja-
 cturam induceret, quam tamen mo-
 do, cum tam incerta, tamque laboris
 plena sit earum recuperatio, non ni-
 si, cum vira aliter seruari non potest,
 faciunt; quin non raro cum merci-
 bus perire, quam sine illis vivere eli-
 gunt; stulto sanè consilio; sed quod
 toties habendi cupiditas immerito su-
 is a mancipiis extroquet, id summo jure
 i suis Christus postulavit. Voluit,
 ut nemo non inter tempestatū savissi-
 marum furores, tentationum, inquam,
 & adversorum oppugnationes, curā
 quā potest maximā servare inta-
 ctam conetur gemmam gratiæ suæ
 pretiosissimam & inestimabilem. Ad
 hoc obtinendum quid egit? Vo-
 luit, ut ejus recuperatio esset & incerta,
 & laboris ac difficultatis plenissi-
 ma, ob opera pœnalit, quæ efficienda
 sunt; atque ita consequitur, ne teme-
 re ac præsumptè fiat hæc jactura, sed
 morti potius, quam peccare multi non
 fortiter minus, quam sapienter eli-
 gunt. *Dominus transiit peccatum*
David, Dei jussu Nathan Propheta
David denunciavit, verum tamen si-
lus, qui vultus est tibi, morte mereris.
 Hæc peccati admissi gratia tibi facta
 sit, o Rex, ad illud tamen punien-
 dum vult mori Filium Deus, ejus pec-
 cati fructum; ut dolor, quem ea ex
 morte senties, remedium tibi sit, quo
 emenderis, amarum quidem, sed sa-
 lubre; ne leve existimes, aut non di-
 gum detestatione malum, quod stul-
 tum admisti.

IV. Præcipuè tamen Operum ejus-
 modi pœnalium exactrix est Divina

Justitia, quæ, ut minus ferè, quam re-
 liquæ Dei perfectiones cognita, oc-
 culta lateret etiam deinceps, si, cul-
 pæ veniâ obtentâ, nihil etiam pœnæ
 exolvendum restaret. Consideran-
 dum proinde est, omne peccatum
 esse injuriâ conjunctam cum sum-
 mo contemptu Dei, & crudelitate er-
 ga ejusdem Majestatem. Et de con-
 temptu quidem dubium nullum esse
 potest; cum Deus peccatum prohi-
 beat totâ suâ, quâ potest, Autoritate;
 unde consequens est, omnem Legit à
 Deo latæ violationem, cum sit supre-
 ma hujus Autoritatis vilipensio, verè
 proprièque esse crimen læsæ Ma-
 jestatis. Peccator proinde, dum malè
 agit, omnes planè ac singulas su-
 premi Numinis perfectiones minimi
 æstimat, dum minus curat, agere,
 quod supremo omnium Monarchæ
 placet, quam quod belluinæ suæ cu-
 piditati aridet. Atque ita nihil facit
 Potentiam, ejus imperia ita con-
 temptim negligendo, perinde ac si
 nihil esset, quod ab illa quoquo mo-
 do metueret. Non æstimat sapien-
 tiam, perturbando pulcherrimum il-
 lum ordinem, quem ipsa constituit,
 hominem ejusque arbitrium Divinæ
 voluntati penitus volens esse subje-
 ctum. Bonitatem spernit, cum ma-
 jus bonum putet effreni suæ libidini
 satisfacere, quam sit ille omnis boni
 Oceanus inexhaustus. Immenità-
 tis rationem habet nullam, cum in
 Dei præsentis videntisque oculis per-
 inde se gerat, ac si nihil ille sentiret.
 Beneficentiâ non curat, dum, quæ
 ipsa promittit, æterna & summa præ-
 mia

miã pro nibilo ducit. Justitiam parvi facit, dum minis, quas illa intencat, gravissimis, penitus non terretur. Sanctitatem contemnit, admittendo facinus, quod illa odio prosequitur longè maximo: verbo nullius, quas Deus in se continet, innumerabiles, perfectionis estimationem habet vel minimam; unde non potest non actio illius esse planè pessima, utpote pugnantis è diametro cum voluntate divina, juxta certum illud axioma:

Quod optimo contrarium est, idem è pessimum.

V. Ex hac ipsa peccati cum voluntate Divina repugnantia, præter, quem diximus, contemptum, nascitur etiam crudelitas. Peccatum aliqui dicunt esse *Annihilationem Dei*: si enim fieri posset, ut Deus esse desinere, peccatum ipsum in nihilum redigeret. Cùm enim abortus iste feridissimus id agat præcipuè, ut molestiam facessat Deo, qui si sensum aliquem molestiæ hujus habere posset, sensus iste foret infinitus, infinitus autem sensus molestiæ sufficeret vel ad ipsum Deum tollendum. Peccatum mortale talis natura est, ut si possibile esset, destrueret ipsum Deum, eo quod causa esset tristitia in Deo, & tristitia esset infinita. Quamquam autem ipsum esse Divinum faciat, ne quidquam molestiæ adversusque pati à quoquam possit: quem extra istum Divinitas possit: Peccator tamen vibrat telum, & quantum in ipso est, facit, ut Deum feriat; & si vires, ferendi Deum, deficiunt, voluntas tamen ferendi non deest. Dixi non deesse

Medin. de Poenit. Peccatum mortale talis natura est, ut si possibile esset, destrueret ipsum Deum, eo quod causa esset tristitia in Deo, & tristitia esset infinita. Quamquam autem ipsum esse Divinum faciat, ne quidquam molestiæ adversusque pati à quoquam possit: quem extra istum Divinitas possit: Peccator tamen vibrat telum, & quantum in ipso est, facit, ut Deum feriat; & si vires, ferendi Deum, deficiunt, voluntas tamen ferendi non deest. Dixi non deesse

Tertull. lib. de Carne Chr. c. 3. ut Deum feriat; & si vires, ferendi Deum, deficiunt, voluntas tamen ferendi non deest. Dixi non deesse

voluntatem; Peccator siquidem legem violat, cuperet vel Deum nescire eam Legis violationem, velle, ne Deus sit, neve Sapientia, Justitia, Potentiâ infinitâ perfectionibus polleat; quod est genus veritatis non atrocis solum & crudelis, sed planè execranda. Crude-
lis planè & omnino execranda malitia. Melliflui Bernardi sensus hic fuit, qui *Dei Potentiâ, Justitiâ, Sapientiâ perire desiderat.* Esse autem istud execrabilem peccati indolem, videtur licuit manifestè, cùm Christo accedens illos cruciatus necemque subito placuit; tum enim mortalibus omnibus & vitâ assumptis, expertus est, quæ sint peccati desideria, cùm vere mortalem illi vitam eripuerit, execratorum utique etiam immortalium, si posset. Cæterum totum illud, cuius quoquo modo capax est Deus, nihilum ipsi infert peccatum lecherum. Deus ipse in se varietatis omnis, omnis mutationis expertus est; idem ipse semper & sui nunquam dissimilis: immutari tamen potest in mente nostra, quæ re ipsa non tam Dei, quam nostra mutatio est. Neque etiam desinere re ipsa unquam Deus potest; potest tamen quadam mortis similitudine in animis nostris mori: quæ quidem accidunt toties, quoties Ideas Dei in nobis fingimus tantâ indignas Majestatem, illique planè dissimiles: fingimus autem utrique talis, quoties creatis illam rebus postponimus; atque adeo tum illa mutatur, qua-

P. SEGNE
Homo Christiani

quodamque ratione moritur; fingimus, quoties debitam Supremo illi Principi gloriam sacrilegi rapimus: quoties, inquam, ex ara voluntatis nostre illum de turbamus, ut in ea statuamus Idolum voluptatis, ambitionis, avaritiæ, & plus putant nummum valere quam Deum. Hoc est illud deicere è suo Throno Deum, hoc illud Coronam è capite avellere; Sceptrum manu extorquere; quæ excedenda facinora aliàs me, & meliùs quam me alios Divini verbi nobilissimos Præcones, detestantes execrantibusque audistis. Scimus Deum puniunt esse Spiritum: adeoque non Thronum ille, non Coronam, non Sceptrum habet; sed Thronus, Corona, Sceptrum ejus est Autoritas illa, quam ut Principum Princeps, & Monarcha supremus habet, & ob quam necesse est, ut creatura se omnis coram illo profundissimè abjiciat, promptissimè obtemperet. Atque hæc Autoritatem tanti ille facit, ut pacem ejus vel minimam partiri cum aliquo nolit: *Gloriam meam alteri non dabo.* Habent & Principes nostri Purpuram, Paludamentum, Sceptrum, Coronam, quæque sunt alia supremæ potestatis insignia; nec tamen hæc ipsi tanti faciunt (serunt certe his ipsis Scenicis etiam Reges ornari in ludis theatralibus) auctoritatem autem potestatemque imperandi, his insignibus, significatam, jusque illud, quo subditos populos ad voluntatis suæ arbitrium cogere possunt, hoc demum sic æstimant, ut aliis commune esse non velint. Hanc

supremam potestatem auctoritatemque eripere Deo conatur Peccator, & quia intimè illum Divinitate, Excellentiaque; spoliare non potest, externam illam, à creatis rebus debitam, adimit. *Offendens Deum non quali-Cajet. tercunq; sed hostiliter, ad deiciendum 2.2.9.34. Deum a sua Deitate.* ar. 2.

VI. Et hæc est illa, quam peccatum lethiferum Deo infert, injuria. An illa tantilla vobis videtur, ut æquum non sit, nos quantum possumus conari, ut satis pro illa faciamus? *Nunquid parva est fornicatio tua? Ezech. 16* Estne hæc offensa, proditio, perduellio ejusmodi, ut rationem illius nullam haberi par sit? vestrum hac de re esto judicium. Satis equidem novi, ne vestrarum quidem trutinarum lances tam mendaces esse, ut summa illata Deo injuria, summam nefas, nullius in iis sit ponderis. Et quamquam vestre bilances tam immaniter fallerent, non idcirco Divina ita faller statera Justitiæ; quæ, etiã amico fœdere juncta Misericordiæ, peccatum æternam, gravissimamque, cuius peccato debitam, brevi & facili mutabit, aliquam tamen omnino exigit ad lætum Dei honorem aliquo modo reparandum & restituendum. Sicut in homine facultas Irascibilis propugnat quodammodo Concupiscibilem, (*Irascibilis est quasi propugnatrix Concupiscibilis*) ita & in Deo ejus voluntatem & decreta tuetur Justitia, intentando minas priùs, quam ejus sanctissimis impetiis obluemur, & vindicando ac puniendo, postquam illamet audaces negleximus, quin

S. Thom. 1.2.9.81. ar. 2. in 6.

suum

suum istum morem unquam velit mutare, aut abrogare.

VII. Atque hæc causa est, ob quam deletâ culpâ totius poenæ gratiam Deus non facit, sed vult, ut Peccator se ipsam ex cruciando aliqua ex parte contracta nomina expungat. Nimirum omnia Deus opera molitur digna se, digna suâ magnitudine; unde non unam solam in illis producendis adhibet perfectionem, sed multas: sic in re nostra ignoscendo culpæ, & poenam exigendo non sola se prodit Omnipotentia, sed juncta huic Sapientia; non sola Misericordia, sed hanc temperans Justitia. Ille proinde spiritus, qui nos ad vindicanda in nobis delicta nostra impellit, & corda Peccatorum verè dolentium & poenitentium occupat, est quadam Justitiæ divinæ participatio, illiusque odii infiniti, quo Deus in peccatum fertur, &, quas exigit iste spiritus, poenæ, turbatum rerum ordinem restituunt. Summa ordinis perturbatio, quam culpa facit, hæc est, quod peccato voluntas creaturæ attollit sese, & incretam divinamque sibi subijciat. Perturbationem autem istam gravissimam, corrigit hoc peccata in se vindicandi studium, dum facit, ut qui deliquerat, ferat, quæ etsi ipse Peccator ut ingrata non vult, vult tamen Deus, ut illa Peccator ferat. Non emendaretur autem ista perturbatio, nisi homo invitus aliquid pateretur: quia superiorem ipse locum obtineret, divina voluntate non dominante. Illa obtemperandi superba contumaciâ nullâ de-

missione & abiectione corrigeretur; fastus ille, quem præ se tulit, non deprimeretur, solatia, quæ constitutus est, nullis asperis & amaris compensarentur.

VIII. Hoc ipso ex capite fatissimum est, vindictam hanc & Poenitentiam internam tantum esse; sed necesse est, ut cum animâ corpus quoque, in caro incommodi aliquid & molestia ferat; cum non sola ad legem violandam anima impulsâ sit, sed poenam aliquam, non raro maximam, caro in ea noxa habuerit: unde par est & ipsam luere, in quam voluptatis ventis non parùm redandavit. Nonnumquam, cum gemini ejusdem noxæ in capite eam luere deberent; nec esset tamen, qui licitoris aut carnificis manere fungi vellet, alterutri eorum hoc pacto vite gratia facta est, ut confiterem suâ ipse manu plecteret & supplicium de eo promeritum sumeret. Sic cogitare licet Deum quoque fecisse. Anima & Corpus ejusdem criminis læsæ divinæ Majestatis, Rei sunt. Deum autem, etiam ministri promerita poenæ innumeri non desunt, pro ea tamen, quâ in nos est, maxima pietate, gratiam delicti animæ facit, eo pacto, ut plurimum mitigatam poenam, corpori infligat, quod socium criminis habuit, ad mortem ipsum quoque condemnatum. Sic anima dum corpus ex cruciat, quid præstat? ministrum est Divinæ Justitiæ, Delique irati quodammodo vices obit. In Peccatorem poenitentia pronuntians, pro Deo in indignatione fungitur: ut loquitur Tertullianus. Anima poenitens, deum cordis

P. SEGNER

Homo Christiani

cordis Divini sensus induit, sancto-
que exarsit Zelo reparandi Divini
honoris, quem peccatum proterve
conculcavit; armatur contra corpus,
ad injurias tam indignas ulciscendas:
atque ex hac sancta severitate nascitur
nobilis illa, atque præstans pœnitenti-
æ, non aliter, quàm teste Plinio
Myrrha præstantissima ex spina colligi-
tur. *Indica Myrrha ex spina na-*
scitur.

IX. Pater igitur ex hæcenus dictis,
quoniam necessarium sit hoc, peccata in-
teropes corpore ulciscendi, studium, si
offensum Deum attendamus: non esse
votum minus necessarium, si offensum
hominem consideremus, porro
ostendendum est. Dico autem neces-
sarium esse, si spectemus præterita,
que sunt noxæ admittæ; necessarium,
si ad præsentia advertamus, reatum ni-
mirum pœnæ, & pravos habitus pec-
cando contractos; necessarium, si fu-
tura, seriam inquam vitæ emendatio-
nem, consideremus. Necessariam
ergo altero vindicativam hanc Pœni-
tentiam, quia homo deliquit. Quid
causæ fuisse existimamus, quarit S.
Joannes Chrysostomus, cur primus Le-
gis novæ Præco Joannes Baptista tam
acriter inveheretur in Phariseos, ut
eos etiam genimina viperarum appel-
laret? *Progenies viperarum quis vobis*
demonstravit fugere à ventura ira? Non
alia hujusce rei causa fuit, nisi quòd
Pharisei in animum induxerant, quòd
Joannis Baptismo abluti expungeret,
pollent omnia sua nomina, & modicâ
R. P. *Sequeri Christ. Instr. Tom. III.*

illâ aquâ delere, quidquid noxarum
contraxerant. Sed non sufficiunt pau-
cæ istæ guttæ, (intrepida voce clama-
bat S. Joannes) nec tantilla hæc Jorda-
nis portio ad omnes vestras sordes, et-
iam inveteratas, eluendas; ne porro
divinam adversus vos vindictam con-
citent: *Quis demonstravit vobis fugere*
à ventura ira? Eadem verba iis occini
possunt è Christianorum numero, qui
etiam nunc Baptismo longè potentiore,
majorisque virtutis laventur, Pœni-
tentia, inquam, Sacramento, persua-
dent tamen sibi, ubi sua Sacerdoti pec-
cata enarrarunt, planè se satis muneri
suo fecisse, & tam nullâ amplius ad-
missorum scelerum curâ tanguntur,
quàm si nunquam illa perpetrassent.
Non is Sanctorum hominum sensus
fuit, qui res momentis suis longè dili-
gentius, quàm nos, librabant. Hi e-
nim, etiam de noxarum indultâ veniâ
certi, eas tamen amarissimis lacrymis
deslere non cessabant, eo solùm capite
dura quæq; & aspera libenter amplexi,
quòd scirent se aliquando peccasse.
Tria obiter exempla animi nostri ocu-
lis objiciamus, quorum unum è Lege
Naturæ, ex Scripta alterum, tertium ex
Evangelica petamus, ut ita palàm fiat,
nullo non tempore tanquam certum,
hoc essatum esse habitum: debere ul-
cisci in se noxas, quisquis eas admisisse
se meminit, etiam tum cum Justus est,
& gratiam admissorum sibi factam no-
vit. Primus Adamus est, qui etiam Dei vo-
ce & ore intellexisset criminis à se ad-
missi remedium, & veniam impertitam,
M m toto

toto tamen novem Seculorum, quo supervixit, spatio divinam perrexit. sibi conciliare Justitiam copiosis frontis suæ sudoribus, manuum labore, omniumque membrorum perpetuis connexisque cruciatibus, non permittendo, ut molliter unquam ac delicate haberi cuperent. Scripta in Lege Ideam sanctæ hujus vindictæ nobilissimam David Rex se nobis exhibet; qui cum cæcâ libidine impulsus alienum primò thorum violasset, mox etiam tegendo turpissimo facinori Uriæ cadem imperasset, illacrymatus suæ dementia, Prophetæ ore intellexerat, condonasse Deum, quidquid deliquisset. Non cessavit tamen ille, dum supervixit, affligere se & cruciare acerbissimè, sic ut etiam cineres tanquam panem manducaret. Sed illustrius cæteris in Lege Gratia exemplum est S. Maria Magdalena; hæc enim de veniâ culpæ veritatis æternæ ore certior reddita, tam non desit plorare suas culpas, ut per octo amplius lustra illa assiduis lacrymis, vitæque genere durissimo vindicans, longè jam nobilior veræ penitentia, quam vanitatis antea & amorum vitiorum Idea evaderet. Prodeant jam, qui aliter agunt, & ex sanctissimis his Penitentibus querant: quid sibi tanti cruciatu, quid assidua lacrymæ volunt? quid ista tam durè, tam inhumaniter corpus suum habendi ratio, etiam post certam admissorum veniam? non aliud omnes reponent & singuli, quam: Peccavimus: & si modò nullius porrò culpæ rei sumus, satis est

nos fuisse, ut hunc Dei hostem in nobis persequamur, quem male cogitavimus olim fovebamur.

X. Et verò illud, tam parum affligi ob noxas præteritas, illud tam molliter & delicate corpus suum habere post Confessionem, perinde fecerit, ac injuriam Deo illatam post veniam geminare. *Ecce peiora, ajebar S. Cyprianus, adhuc peccandi vulnera, perlegisse, nec satisfacere.* Sponsam cognovimus perfidam, quæ in flagranti comprehensa, criminis gratiam sibi factam cognoscat. Si postmodum illa per obritu quidem dignatur adulterum, tantum abest, ut admittere deum colloqui velit, enimverò maritus ejus studia probat. At si è dextro observet, perfidam illam, tam non damnare commercium cum adultero, ut potius literis, colloquiis, muneribus, velut amicam, est collocat, colat, enimverò facere non preest, quin se bis contemptum spectantem judicet. Ita se res nostra habent: Anima Dei sponta mutuo cum corpore consensu, tanquam cum adultero, datam Deo fidem violat: & tamen Deus, tam turpiter & ignominiose desertus, ignoscit perfidæ. *Fernica te es cum amatoribus multis: tamen revertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te.* Si proinde anima, impudentiam illam & perfidiam suam pertractata tanto in corpus, perfidæ socium odio exardescit, ut nihil jam indolere illi velit, nec unquam amicum habere, difficile dictu est, quam justum hic Zelus Deo probeatur: at ubi è dextro

P. SEGNER
Homo Christiani

verso anima corpus, à quo ad crimen committendum inducta est, tractare velit, ut prius, amicè ac benevolè, muneribus, delictis, omni obsequiorum genere illi blandiri, an non videtur in se gerendo argere peccata sua, nec agnoscere infelici cœcitate, quid tandem sit fidem Deo sanctè datam fingisse, & alium illi procul præhabuisse? *De peccatis non dolere, magis Deum irasci facit, quàm peccare, ut asseruit S. Joann. Chrysostomus.*

XI. Jam verò si, ubi de obtinenda delictorum veniâ ceterò constat, tanta tamen curâ incumbere nos oportet ad vindicanda sponte electis supplicis peccata, quid tum nobis, quâso, agendum est, dum ne quidem de hac obtenta securi sumus? Sancti Augustini sententia fuit, mortalium neminem, quamlibet omnis labis purum, debere tam esse præsentem, ut hinc migret sine aliquâ pœnitentiâ; cum vel ipsam Innocentiam illustriorem reddat Pœnitentiâ, haud secus ac lacteam sterculorum aliquorum candorem asperse velut sanguinis gutta grauis faciunt nitere. Quis igitur cerum ordo, quæ facies esset futura, si non modò, qui vitam procul ab omni crimine ducunt, sed illi quoque, qui abiciunt plurima se peccando nomina contraxisse, nec tamen de iis expunctis quoquo modo certi sunt, hinc in alteram abite vitam vellent, noxis in se nullo pœnialium operum rigore vindicatis? Necesse profectò esset animam, quoties admissorum criminum tubit memoria, sanctâ quâdam indignatione accendi, haud aliter ac

succinum præsentè veneno penitus erubescit. Quanto magis igitur illa tota ardeat necesse est, dum certa de perpetratis delictis, nescit, an tum recepta à Deo in gratiam fuerit; an sincerus de admissis dolor, an propositum quale debebat, & verbo, an obtenta ab irato Deo venia fuerit?

XII. Atque hæc de præterito: non minùs autem rerum, qui nunc est, status sanctum hoc sui odium & vindictæ studium postulat. Ponamus Deum planè ignovisse. Res tamen exigit, ut in corpus nostrum armemur ad extinguendam dignitatem & jus, quod ajunt, passivum ad pœnas; multo que magis ad extirpandam radicem pravam propensionem à peccato relictam. Quamquam enim, quæ dolore perfectò, verâque Confessione acquiritur Dei gratia, enecat, quidquid vivebat peccati, non tamen eadem operâ etiam partus ac fetus ejusdem è medio sublatis sunt. *Mor. Eccl. 30. tuus est pater, & quasi non est mortuus; similem enim reliquit sibi post se: quo quidem in filio, se supervicturum sperat, & genus propagaturum: non alium autem filium dico, quàm genitam illam ex acta pravo assuetudinem & propensionem non meliorem. Sicut autem Patrem, peccatum inquam, Pœnitentiæ Sacramentum enecat, ita totam infelicem execrandi hujus patris progeniem, prolem omnem tollit Pœnitentiâ, carnem macerans ac crucians; necat enim propensiones illas, & quidquid germinum ac radicem, ex quibus tam proum ac facile est ipsum denuo repullare, ex peccato*

cato superest, stirpitas evellit, & eradica-
Sess. 14. dicat. Satisfactoria pena medentur
e. 8. Frid. peccatorum reliquit, & vitiosos habitus
tollunt: illius Senatus dogma est, quem
 Spiritus rexit errare nescius. Ad nocentissimas peccati reliquias tollendas
 penitus non sufficit amicitiam cum
 Deo restaurasse. Imaginem hujus
 rei Solis defectus nobis exhibet: nam
 etsi post moram non longam amoto
 quasi velo Sol serenissimus iterum
 fulgeat, non tamen grata illa ac beneficia
 lux aufert, quidquid maligni Eclipsis
 in terras diffuderat. Sic cum
 peccato divini Solis radii impediti
 animam nostram non beant, etsi lux
 optatissima, peccato penitentiae ope
 sublato, respicere, non ideo sine-
 ste Eclipsis effecta mox omnia è medio
 tolluntur. His ergo auferendis
 vindicta salubri rigore est opus;
 hic enim servit, ut ipso, velut falce
 demetatur, quidquid noxium pullu-
 laverat, aut verius rapis instar est as-
 spera, ad quam cutis antiqua adhae-
 reat, dum per illam corpus trahitur;
 nam sic serpentes pellem abstrahunt
 veterem, dum per angustos & a speros
 rupium meatus perreptant. Hoc est,
 quod Regem illum penitentem im-
 pulit, ut voce tam contenta clamaret:

Pf. 50. Amplius lava me Domine, & à peccato
meo munda me. Quid petis, quaerit
 S. Joannes Chrysostomus, è egregie
 Penitens? quâ jam lotione est
 opus, dum Prophetico ore certior
 redditus es de sordibus jam omnibus
 planè absterfis? *Ablatum est vulnus,*
sed vult & cicatricem extenuare. Scit
 Rex Sanctissimus culpa sibi gratiam

esse factum, sed effecta quoque illi
 quæ à culpa relicta sunt, ablata de-
 decat: *Amplius lava, amplius munda.*
 Non satis est ipsi glaciem cordis sui
 quesieri, in crystallum illud manam
 concupiscit. *Non quero solum peccata*
dimitti, plus aliquid quero, majorem la-
norem, majorem gloriam.

XIII. Denique peccato deleta, o-
 jusque reliquiis & pestilentibus fac-
 tibus sublatis, opus est tamen carnis mo-
 ceratione ac penis, ne in posterum
 quis denuo cadat, quod fieri peccum
 est etiam habitu & proclivitate enu-
 data. Cum equus cespitavit, car-
 naribus admonetur, non tam ut ne-
 gligentia præterita puniatur, quam
 ut caucior ille magisque attentus red-
 datur, ne simili molestia sefforem effi-
 ciat. Nec aliter res se nobiscum ha-
 beret, si quoties cadere & peccato
 sentiri contingerit, toties secrete in
 corpus animadverteretur, & multa ex-
 geretur haud sanè levis: enimvero
 quam cautissimi redderemur in po-
 sterum. *Quia non facile homo ad peccatum*
cataretur, ut S. Thomas affirmat, *et*
quo panam expertus est. Qui luto
 lentâ, aut confragosâ in semina pro-
 lapsus est, si mali aliud ex casu sentit
 nihil, quàm ut luto tantisper vestis
 aspergeretur, facilè induciatur, ut viam
 eandem relegat: at qui crus cado-
 do fregit, na is eadem se semita duci
 post hac non patietur. Atque hæc est
 origo lapsuum toties repetitorum.
 Promittuntur Confessario multa;
 vix quidquam in rem deducitur; Non
 ex vano opinor id inde nasci, quia
 Confessarii, susto compulsi metu, ne

si paulò molestiora imperarentur, Penitentes ea exequi penitus supercedant; gravioribus etiam delictis multas satis leyes decernunt. Penitentes verò, modicum illud ac facile peragile contenti, parùm laborant, ut aliquid porro molesti operis adjuvant, ad erigendum aggerem, qui & firmior & altior facile eludat & sustineat omnem aquarum deinceps irruptionum molem, qui, inquam, omnem tentationem vim ac impetum frangat. Peccator ille, qui pro gravi luto, quò se exoneravit, delictorum sarcinà vestigal aliud pendere non debuit, quàm ut placidè per hortulum suam deambulans grecum coronam Marti Dei texeret, nã is haud egre univium inducet, ut quam molestiã & incommodo suo non magno detulit, & posuit sarcinam, eadem se non diu post iterum oneret. At si furta, si fidee libidines, si sacrilegia & vindictæ de inimicis sumptæ, hostièq; pleberentur multis, quibus prioribus Ecclesiæ seculis plectebantur, non is, qui nunc, flagitiorum tortens Christi-anosentem Provincias inundaret; sed suis etiam talis tipis decurreret, & Christi cultores experti, quantà molestiã incommodis que morbis mederi suis deberent, recuperatæ valetudini servandæ attentius multò, cautiùsque inrigillarent. *Omnis curatio, quando delictibus acquiritur, tantò acquisita tantis custoditur.*

XIV. Spectatis his omnibus iudicate, quam illi non rectè sapiant Peccatores, qui eos studiosè sectantur Confessarios, qui multis levibus

peccata vindicari jubent? Nihil dicam, quòd, si quis modò fides omnes diligenter non eluit, ignibus postea minimè clementibus sit perpurgandus; quod profectò non expedit; quia *suavius est purgari fonte, quam Guerr. igne.* Nihil, inquam, de hoc dicam; *Serm. de an vobis persuadatis, expungi sic possit. Purgat. se,* quidquid post Sacerdotis absolutionem superest nominum? funditus extirpari posse natas ex peccato propensiones pessimas? omnes futuros lapsus efficacè ratione posse præpediri? Audite Senatus Tridentini sententiam. *Ad remissionem plenam, Trid. sess. 6. integrum peccatorum, sine magnis sletibus nostris & laboribus, pervenire nequaquam possumus.* Et qui Sanctæ hujus Synodi, idem semper Ecclesiæ Matris sensus fuit, quæ si, teporem & frigus nostram miserata, benigniùs modò peccantes habet, non idcirco mutavit sententiam, cum eodem semper Spiritu Magistro regatur. Hinc sacris Canonibus septem saltem anni Penitentia cuius delicto gravi erant constituti; perinde ac loquacula illa Maria, Moylis Soror, septem ipsos dies à Gentis suæ submota consortio extra tabernacula exigere debuit: eo tamen eum discrimine, quòd cum, post acerbissimos Christi cruciatus, ac mortem, nostrâ causâ exantlata, jam tantò graviora, quàm veteri in Legge, sint Christianorum peccata, dies septem totidem in annos ad hæc puniendi mutantur. Cum autem annos Penitentia auditis, quid istud esse putatis? ciborum cogitate abstinentiam severissimam, vestis modò

cannabinæ, modò fetosæ usum; nudis pedibus incessum; horas plures de die peccando exactas, unguentorum odoriferorum exilium, interdictam equo, currive profectioem, venâ-
c. pradi- tionem, & si qua sunt alia, honesta
candum quamvis, animi corporisque oblecta-
 2.2.2.9.3. menta prohibita; quæ plus minúsve
v. Graph. erant allumenda, prout admittit no-
decif. aurxx; Sacerdotum arbitrio, acerbiore;
 L. 1. c. minúsve acerbis pœnas erant promit-
 tit. Siquis porro tam atrocium
 pœnarum horrore Sacro se Judicij si-
 stere paulò diutiùs moraretur, satis id
 erat ad hominem Fideliam Cœtu mo-
 vendum, & tanquam membrum pu-
 tridum ab Ecclesiæ corpore resecan-
 dum; *Si quis timens penitentiam lon-
 gum ad Confessionem venire noluerit, ab
 Ecclesia repellendus est, donec resipiscat.*

Tanti illa felicia sæcula penitentiam
 æstimabant, tantòque tunc, quàm
 modò, meliùs perfectiùsque agnosce-
 batur necessitas sacri hujus rigoris;
 sive Deum offensum, sive funestas
 peccati reliquias, sive relabendi peri-
 cula spectemus. Si hodie pallim as-
 spera hæc, & horrida ad cœlum via
 Peccatoribus non placet, non id inde
 est, quòd planjor jam, & velut præ-
 euntium vestigiis trita illuc sit via;
 non quòd minor operum ejusmo-
 di carni molestorum & perpessu
 asperorum necessitas; sed inde
 nascitur, quòd horribilis pecca-
 ti deformitas atrocitasque minùs vul-
 gò perspecta sit. *Nullus est, qui agat
 penitentiam super peccato suo dicens:
 quid feci? Si penetrarent, qui peccã-
 runt, quid sit voluntatem Divinam*

sua; voluntati posthabuisse: sui su-
 dominium plenumque Jus arrogasse;
 perinde ac si alius in Mundo superum
 ipsis non esset; procul abiecit: &
 conculcasse omnes divinæ gratiæ tho-
 sauros, tantis sudoribus, tantis sangui-
 ne à Dei Filio comparatos; si cogita-
 bundus quisque diceret: *Quid feci?
 quid feci?* Potuine tam proterve in-
 fanire; ut tam atroci injuriâ Deum me-
 um lacesterem, tantum datam animi
 mea; inferrem pro re tam nulla? Qui
 ita secum ratiocinaretur, repeto, ut
 illi ædum non foret amplecti accer-
 bilissima quævis supplicia, quibus tam
 perversitas castigaretur. Sed qui in-
 felix horum nihil unquam animo vi-
 lutat, bibit iniquitatem sicut aquam;
 duram & intolerabilem æstimat om-
 nem pœnam, quæ ad vindictam
 peccata imperatur, & imperantem, ut
 omnis lenitatis & humanitatis expec-
 tem traducit.

XV. Princeps, qui ignavo in otio, &
 varias inter Aula illecebras, eorum,
 quæ foris aguntur, inentius dies suos
 exigit, nec Regiæ foribus egreditur,
 nisi cum ad deambulandum in viridario,
 aut solario aliquo blandius arri-
 dens Phœbus, & aura lenius aspirans
 invitant; non irascitur perduellibus,
 qui omnem latè Provinciam popula-
 rantur. At qui otium tam penitenti-
 bile exosus Dux ipse cum Exercitibus
 suis prodit in aciem, dum tuismet in-
 spectat oculis hic fumantes ditro in-
 cendio pagos, ibi turres solo æquitas,
 alibi oppida diruta, exutas munimen-
 tis urbes, nullibi non strages & de-
 prædationes agrorum, prædiorum;
 plenas

P. SEGNER
 Homo Græcia

17. 11. 17
 2. 2. 2. 9. 3.

Eod. c.
 pradi-
 candum.

Jer. 9. 6.

plenas cadaveribus fossas, flumina sanguine manantia, infesta latrocinis & cadibus itinera; omnia terrore, luctu, epulatibus, & rerum omnium perturbatione horrida; enimvero iusta indignatione percitus, non dubitat ad illatas sibi, subditisque injurias, damna ac perniciem vindicanda, quidquid ad eam diem opum collegerat, expendere, imò nec ultimæ languinis gutta parcere. *Homo Penitens, est homo sibi irascens*; ut S. Augustinus affirmabat. At vos non caridescitis nobili hâc iracundiâ, quia delictis & commodis vestris affecti, non subijcitis mentis oculis strages formidabiles, quas animæ vestræ intulit detestabilis ista perduellio, quâ humana omnia divinâque, hinc deque versa sunt. At si nunc hanc, nunc illam, de quibus agimus, stragem atque perniciem solerter perpenderetis, licet omnino non posset, quia ardentissimum in omnium animi excitaretur desiderium reparandi restantisque, quæ & Dei honor, & pro se quisque detrimenta perpessus est. Sed ego surdis cano. *Nullus est, qui agat penitentiam super peccato suo, dicitur, quid feci?*

XVI. Non deerunt, qui dicant; se, quod de Penitis, ultroque accitis cruciamentiis desit, Indulgentiis suppleri. Falluntur autem, qui ita se purgant, magno suo malo. Indulgentiæ siquidem (si rectè Angelicus docuit) penitentia loco sunt, ut hæc pro contractis nominibus satisfacit; non autem quatenus malis animi medetur: & idcirco ad tollendam pra-

viam assuetudinem jurandi, execrandi, imprecandi, blasphemandi, irascendi, omni genere libidinis se conspurcandi, haud quaquam sufficiunt: vincenda est assuetudo assuetudine, prava, laudabili & sancta; oppugnanda est delicata vivendi ratio austeritate, salutis incuria precibus, gula peccata abstinentiis, libidines intinctis verberibus, vestibus serosis, mala alia aliis remediis, quæ suâ singulis proportionem respondeant, & his seruiant ad emendanda, quæ malè gesta sunt, alios, ne eadem admittant, praeservent. Quis deinde est, qui certos vos reddat, de Indulgentiis obtentis, quibus confisi, negligitis sanctiorem hanc vos puniendi rationem, quæ tamen est tutissima naufragorum, quales vos estis, tabula? Erit, cum ex me audietis, fieri non posse, ut hæc, quas dicimus, Indulgentiæ deleant, debitum sustinendæ pœnæ, nisi prius vero sinceroque dolore delectus sit reatus culpa. Intellexistis autem, non ita pridem ex me, sæpe adiri sacra Tribunalia, nec tamen ibi deponi venenum malitiæ, sed nescio, quam extimam & apparentem speciem vitæ consceleratæ: haud aliter ac serpentes quoque, cum pellem extimam posuere, pestilenti adhuc intus veneno turgent. Utut sit, si graves noxas quis serio execratur, non tamen ad leviores illas & quotidianas ejus se dolor & odium porrigit; atque ita multum semper laendum superest, & sanè rari plenâ potiuntur omnium noxarum veniâ atque Indulgentiâ. Et quamquam vel omnes vel plerique eâ poti-

potirentur, manet, quem dicebam, perversus ille rerum ordo, ut molles ac delicati acerbiora omnia remedia fastidiant, minimè perpendentes, iis, quæ sola adamant, remediis, haudquaquam satis cautum esse prioribus delictis non iterandis. Hæc autem cum ita sint, meum quæso consilium placeat. Non omitte, solas propter indulgentias, pœnas spontaneas, sed has illis iungite, ut alii solent, quibus animi negotia seriò cordi sunt: sic enim verò & illo oleo puræ miserationis, & hoc vino austeritatis moderatæ, plagas ac cicatrices vestras persanabitis, ut nunquam recrudescant.

XVII. Verùm quia vel solum Pœnitentiæ, seu vindictæ, & punitionis de se sponte sumendæ nomen horrorem incutit iis, qui degunt in seculo, qui illam falsò putant esse *Terram quæ devorat habitatores suos*; postquam necessariam esse abundè demonstratum est, nunc porro ostendam, tam arduam difficultemque non esse, quàm primò fronte videatur. Primò igitur Pœnitentiæ hæc tribus istis consistat, Oratione, Jejunio, Eleemosynâ, velut unguentum triplici genere rerum odoriferarum. Neque enim alterius nos generis bona possidemus, quàm quæ vel Anima sunt, vel Corporis, vel quæ appellamus Fortune. Eleemosynâ autem hæc tertii generis bona Deo consecramus; Jejunio & abstinentiâ, eaque Corporis; ea denique, quæ Anima, Oratione. Imò simul semelque aggredimur genera etiam peccatorum omnia, illaque in ipsâ radice morti-

ficamus: Jejunio oppugnamus voracitatem Carnis; Oratione peccata inritus, Eleemosynâ verò peccata media, seu quæ & de carne alligata, & de spiritu habent, quæ inter principem locum tenent Avaritiâ. Ubi quem corporis habitudo, vel quæ hæc causa excusat ab abstinentiâ ciborum, stitem ille utique egenis largiri poterit, aut ad egros in nosocomiis invisere, eos solari & erigere. At quæ facultatibus destituit miseris & inopes juvandi, precibus ille de discipulis attendere fundendis, sacris pluribus audiendis, aut, si potest, procurandis, Sacra Confessione, Communione, quot mensibus saltem iterandis supplebit. Insuper si cui erum nimis & asperum videtur, curam atterere verberibus aut ciborum abstinentiâ, quidni abstinere illi liceat oblectamentis quibusdam minimè ceteroquin vitis? quidni illi sibi certos saltem ad dies posse indicere? Quidni Choreas non accipere, Ludos Theatrales, nocturnas conventicula non frequentare? Non prodire domo animi causa commotio, cuius jucundum aliis aliquum, & comitas? Oculis nova & curiosa non delibare; gulam delicatioribus, magisque palato gratâ fraudare? Tandem si quis adeo esse mollis & fractus, ut hæc cuncta plus a quo aspera putaret, sit saltem animo paratus ad exantlandas omnes molestias, quas pati vel invito necesse erit, aut in artis ac muneris sui laboribus, aut loci, quem incolit, incom-

Num. 13.
33.

P. SEGNER
Homo Griseus

modis, aut tempestatum anni intemperis, aut quæcumque demum sunt alicuius status ac conditionis, in qua Deus eum collocavit, ærumnæ atque adversa; hæc cuncta offerendo Divinæ Justitiæ tanquam justam admissorum criminum vindictam, & punitionem. Ajunt duplicis generis myrrham esse; alteram, quæ sponte ex arboribus stillat, aliam, quæ variè incidendo elicatur. Sic & pœnæ, de quibus nobis sermo, duplicis sunt generis: alias nos ipsi nostro arbitrio exequimur, alias patimur variis ictibus virgarum, manu amantissimi nostri Patris Cælestis, nostro bono, flagellati. His vitem posterioris generis, etiam satisfieri posse debitis, quæ apud Divinam Justitiam contraximus, certa est Tridentinorum Patrum assertio, si modo, quibus nos Deus onerat, adversa animo subiecto demissioque admittamus, toleremus sine querelis, imò potius probando amandoque ejus sententiam ac decreta, illis latronis boni verbis: *Nos quidem iuste, nam digna, scilicet recipimus.* Durus aliquis & inhumanus creditor expungendis nominibus monetæ genus exigit leccillimum: humanus alius & tractabilis contentus est quolibet, dummodo reddatur, quantum debetur. Deus creditor est sanè quàm mitis ac placidus, & nostræ miseræ carnis imbecillitati condolens, acceptat ad delenda nomina, non tantùm quæ sponte accersimus dura & aspera, sed etiam quæ aliunde obveniunt, sinitque, ut ipsam etiam necessitatem faciamus occasionem virtutis. At reipsâ,

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. III.

pro eo quodd contractis nominibus faciamus satis, adversa fortiter & æquo animo tolerando, nova contrahimus ignavâ eorundem intolerantiâ. Si venator feram vulneret, hæc autè vulnerata aliò profugiat, non qui vulneravit, sed qui profugam cepit, legum decreto cam sibi vindicat. Simile quid in re nostra persæpe accidit. Vulnerat Peccatorem aliquem Deus, ut eum lucretur sibi: at ille tantùm abest, ut salvari hoc vulnere laesus ad Deum currat, in ejus se paternæ brachia projiciat, ut longius ab ipso profugiat, queratur, obluetur, doloris sentiant, ut dicere Deo non vereatur: *Quid tandem admisi, tantâ pœnâ dignum? Quin & in furorem subinde actus sacrilego ore Deo maledicunt; unde non jam Deus vulneratam hæc à se feram, sed Damon à Deo profugam sibi vindicat.* Et præ! quantum quàmque funestum hoc malum est? Quare, qui rectè sapit, ad hoc animum advertat, duobus nos modis, quæ Deus evenire vult, adversa ferre posse. Possumus nimirum illa admittere pronissimâ voluntate ejus Providentiæ decretis acquiescendo, aut eadem inviti repugnantèsq; acceptare. Si repugnamus, si obluetur, nihil illa ad noxas, earumve reliquias tollendas serviunt, sed qualia sunt in se, talia manent, & rationem solam pœnæ pro delictis retinent: neque enim satisfacere Deo, & nomina expungere possumus eo, quod nostrum non est. At si volentes illa ac lubentes accipimus, non jam sunt mera punitione, sed ad satisfaciendum idonea: siquidem

N n arbi-

arbitrium nostrum in iis ferendis cum Divino conformantes efficiamus, ut adversa hæc & ærumnae, evadant velut nostra sponte accessitæ, aut certè, ut tantundem valeant, ac sic accessitæ. An non igitur immanis est vesania, posse facere, ut ærumna & adversa, quæ velimus, nolimus, pati necesse est, non minus nomina nostra deleant, quam inflicta flagris verbera, quam catena, fetosa vestes, & captus nudâ humo fomnus; & tamen sociorâ nostrâ sinere, ut non nisi pœnarum, invitis illatarum, rationem habeant? Discamus, per Deum, efficere, ut plurimum in nos utilitatis ex molestiis & incommodis, quæ nos premunt, redundet; efficiamus autem hoc nullo negotio, si ut à Dei profecta manibus prompti illud consequemur, ut planè volentes ac lubentes illa toleremus: *Nonne Deo subiecta erit anima mea?* Aulicus ille, quem non opinantem dentato nivis globulo, feriri contigerit, indignè remfert: at ubi respectans observavit non aliâ illum, quam chari sui Principis manu vibratum esse, demissè ferientem manum, posita omni indignatione, exosculatur, nec jam contemptum se, jactu illo dolet, sed favoris pignus accepisse gratulatur.

XVIII. Ceterùm si neque Pœnarum de se sumendarum necessitas, neque prompta illis se puniendi facultas, impellere aliquos possunt ad id, quod tantopere ipsis commodat, enimverò non habeo porrò, quod dicam; nisi, eos pessimè sibi contuluisse, dum peccârunt. Oportebat sane

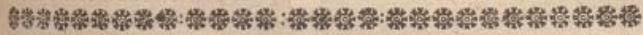
delicatos istos, qui neque Dei curam neque Dei voluntate durum quicquam & asperum ferre possunt, non sibi obligare nominibus, quibus tantummodo tenentur. Nunc si quidem, quænam & contracta illa sunt, & tantum numero atque gravitate contracta, necesse est illa exolvere. Omnino, repecto, necesse est exolvere: *Existimas homo, quia tu effugies iudicium Dei?* Quis deliras, ô homo! an temper & impunita contempnim habebis Deum, nec veniet hora, quâ ablatum illi honorem, ipsis tuis suppliciis reddere debeas? Falleris equidem, & falleris immanter. Tu disseris ut homo ignarus, quæ Dei sunt, capere non possis nec intelligere, quanta sit Majestas à te defensa, nec quanta tua offendenti iniquitas: unde cogitationes tue à cogitationibus Dei distant longius, quam cœlum à terra. Qui tandem sit, ut cum passim in oculos tuos succurrant horrenda exempla severitatis, quæ Deus peccata vindicat, tu minus tibi persuadeas, non eam fore sortem tuam, quam tanto suo malo genus hominum universum nullo non ævo expertum est? Pèpende, quælo, quod quo momento longe remotam existimas Dei Justitiam, illa fortasse jamjam tibi immineat, & quamquam tu illam non vides, assecutura te tamen sit, vitæque tibi solum abscissura, propterea quod illa, ad pœnas de te sumendas concessa, ignavè abutaris omnis freni superbe impatiens. *Existimas homo, quia tu effugies iudicium Dei?* Tum equidem ut homo judicares, si te accingeres ad

Pœnas

P. SEGNER
Homo Christianus

penas sumendas; quoniam benignif-
 centus Deus permittit, ut ipse feras sen-
 tentiam, ipse exequaris, supplicium
 minime atrox sponte subeundo. Ubi
 verò tu tanto abusus beneficio, ferte
 ipse sententiam, & penas sumere omi-
 seris, tum profecto Deus non deerit
 maneri; & summo in te jure utetur.
 Neque jam causa tua civilis erit, sed
 criminalis, non inquam ære te redi-
 mes, ut poterat te ipsum judicando,
 sed sanguine lues: neque judicium hu-
 manum, sed divinum erit, severissimum
 nimirum, & odio, quo Deus in pecca-
 tum fertur, sua proportione respon-

dens. Sed & sententia Divina erit,
 digna videlicet brachio divino, quod
 illam exequitur. *Exisimas homo, quia
 tu effugies judicium Dei? Nihil agis;
 nulla jam evadendi via. Apposuit tibi Eccli. 17.
 aquam & ignem; ad quod volueris, por-
 riges manum tuam.* Aut hic ploran-
 dum tantillo tempore cum Penitenti-
 bus, aut ibi ardendum cum damnatis
 per omnem æternitatem. Quisque
 quod vult, eligat; sed attendat, quid
 agat, quia errori, quem admisit, cor-
 rigendo nec locus, nec tempus in-
 venietur: *Non est cor-
 rectio errori.*

DISCURSUS XX.

De Jejunio.

SI quem Principem ad-
 versa fors, & armata
 vis throno suo de-
 cecisset; non aliud il-
 le animo voluisset.
 lapsum, quam quâ demum ratione
 redire ad Regnum posset. Cogeret
 ille festinatis delectibus è vicinis Pro-
 vincias militem; potentissimum
 quemque fœdere sibi conjungeret;
 Legatos etiam remota ad Regna mit-
 teret: non horâ quietus unicâ alte-
 rorum tantum horum cuperet; aut
 Solium, aut Tumulum. Quid au-
 tem causa est, eum non mortaliam
 quaque tantundem velit, & audeat?
 An non ille nascendi sorte Princeps

est, & supremum ei jus in omnia cete-
 ra condita à Deo collatum; digni-
 tate verò tantâ peccati subinde mali-
 gnâ vi exutus ac spoliatus? Cur igitur
 non meditatur ille vias ac modos
 omnes, quibus pristinum ad gradum
 enitatur, & omne jus prerogativum
 perditum recuperet? Estne id ita ar-
 duum, ut eò aspirare summo cum
 decore non liceat? Sanctus certè Ba-
 silius id tam difficile non existimavit:
 quin imò & mali causam, & mali re-
 medium invenisse sibi visus est, dum
 ita scripsit: *Quia non jejunavimus, Hom. 1.
 exulamus è Paradiso; jejunemus, ut re-
 de jejun-
 veriamur.* Quia Protoplastes trans-
 gressus est legem de abstinendo à fru-
 Na 2 Au